

Nastanek slovenskega jezika

Indoevropski prajezik

Zaradi današnje podobnosti med večino evropskih jezikov in nekaterimi azijskimi jeziki, jezikoslovci domnevajo, da ti jeziki izvirajo iz skupnega prajezika.

Praindoevropščina

Govorili so ga pred 3000 l. pr. n. št. na ozemlju vzhodne Evrope in Azije. Glede na glasovni razvoj, tipičen za indijsko besedo sto (K'MTOM) delimo indoevropske jezike na kentumske (zahodne) in satemske ali vzhodne jezike.

K'MTOM

KENTUMSKA SKUPINA

Gr. Hekatom
Lat. Centum
Nem. Hundert
Ang. hundred

SATEMSKA SKUPINA

Ind. Š'tam
Iran. Satem

V kentumski skupini se je tale k' zamenjal s k ali h, v satemski pa s s ali š.

Kentumska skupina

GERMANSKI JEZIKI

- Nemški
- Angleški
- Nizozemski
 - Danski
 - Flamski
 - Norveški
 - Švedski

ROMANSKI JEZIKI

- Italjanski
- Francoski
- Španski
- Portugalski
- Romunski

KELTSKI JEZIKI

- Irski
- Velški
- Škotski

GRŠKI JEZIKI

Satemská skupina

INDIJSKI JEZIKI

SLOVANSKI JEZIKI

Vzhodni

- Ruski

Zahodni

- Poljski
- Češki
- Slovaški

Južni

- Slovenski
- Srbski
- Hrvaški
- Bolgarski
- Makedonski

BALTSKI JEZIKI

- Litovski
- Letonski

ALBANSKI JEZIK

ARMENSKI JEZIK

IRANSKI JEZIKI

- Perzijski
- Kurdski
- Afganistanski

Večina jezikov v Evropi izvira iz indoevropščine. V Evropi pa poznamo še:

UGROFINSKO SKUPINO

- Madžarščina
- Finiščina
- Estonski

BASKOVSKA SKUPINA

TURŠKA SKUPINA

- Turčija, bivše ozemlje otomanske države

Praslovanščina

Razvila se je iz indoevropskega prajezika. Najpomembnejšo povezavo je imela z Baltsko jezikovno skupino. Nastala je po arpadu indoevropske jezikovne skupnosti. Domovina praslovanščine je območje med Baltskim in Črnim morjem med 5 in 7 st. pr. n. št.. še danes je ohranjenih nekaj lastnosti v ruščini, češčini in poljščini.

ZNAČILNOSTI PRASLOVANŠČINE

- ✓ V slovenščini je ohranjena samo dvojina

ZAKON O ODPRTIH ZLOGIH

- ✓ Trdi in mehki soglasniki
- ✓ Vsak zlog se konča na samoglasnik
- ✓ Dva različna polglasnika

- ✓ Jat ali dolgi e
- ✓ Nosna samoglasnika
- ✓ Dva različna I-ja

Nastanek slovenščine

Zaradi razseljevanja in mešanja plemen so se razvili različni slovanski jeziki. Predniki Slovencev so prišli na naše ozemlje v drugi pol. 6. stol.

BRIŽINSKI SPOMENIKI

Prvi ohranjeni zapisi v slovenskem jeziku, izvirajo iz 10. stol. Tu so glasovne posebnosti praslovanščine le deloma ohranjene, kar je dokaz, da gre za zgodnji zapis sl. Jezika. Iz 14 in 15 stol. pa je ohranjeno mnogo pisnih dokazov (celovški, stiški rokopisi), da je bila slovenščina v tistem obdobju že samostojen jezik in sicer slovanski, razcepljen na narečja.

STARA CERKVENA SLOVANŠČINA

Bil je jezik, ki sta ga v 9. stol. oblikovala grška duhovnika Ciril in Metod, da bi oznanjala krščanstvo v ljudem razumljivem, slovanskem jeziku. Njuni rokopisi so bili pisani v posebni slovanski pisavi, glagolici. Ciril in Metod sta prišla v stik tudi s predniki panonskih slovanov in od njih prevzela nekaj besed. Zato sta jezikoslovca Fran Miklošič in Jernej Kopitar (19. stol.) menila, da je bila podlaga stari cerkveni slovanščini nekdanja govorica panonskih slovencev, torej naj bi bila stara cerkvena slovanščina najstarejši zapis slovenščine.